

17381

37

Kiskönyvtár

Szerkesztő
Benedek Elek.

58. kötet.

MACSKAVÁR ÉS EGYÉB MESÉK.

IRTA
LÁNDOR TIVADAR.

BUDAPEST

LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fia) cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadása.

Ára kötve 50 fillér.

Legalkalmasabb ünnepi és alkalmi ajándék!

LAMPEL R. (WODIANER F. és FIAI)

cs. és kir. udvari könyvkereskedés kiadásában

Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. a. megjelent

KÉPES- ÉS MESEKÖNYVEK.

≡ KÉPES ABC. ≡

Irta: PÓSA LAJOS.

Szines képekkel. 1 korona 60 fillér.

Elszakhíthatlan kiadás: A lapok kartonra vonva 3 kor.

LEGUJABB

FLÓRI KÖNYVE.

Irta: EÖTVÖS K. L.

Kötve 1 kor. Finom kiadás. 2 kor.

≡ CINI-CINI. ≡

Muzsikálja: PÓSA BÁCSI.

Képekkel és versekkel. 3 kor. 60 f.

Arany Napsugár.

Pósa Lajos verseivel.

A legszebb és legnagyobb képeskönyv.

Ára 7 korona 20 fill.

MEGGENDORFER

humorisztikus átváltozó képeskönyvei:

Sokfejük 3 kor. — Csudanéni 3 kor.

Tréfás állatkert 3 kor.

JÓ GYERMEKEK MULATSÁGA.

7 füzet á 20 fillér.

— Egy kötetbe kötve 1 kor. 20 fill. —

Mindentudó Képeskönyv.

— Pingálta: Faragó bácsi. —

A leghasznosabb és legmulatságosabb szemléltető képeskönyv.

Minden ízében eredeti magyar ujdonság. — Magyar tárgyú szemléltető képek. Hétszázhuszonhat színnyomatu ábrával.

Ára a teljes kiadásnak 8 korona.

Két részben is kapható. Egy — egy rész ára 4 korona. —

TÜNDÉRLIGET.

Irta: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

— Ára 4 kor. 80 fill. —

Előkelő kiállítású képeskönyv.

KIS EMBEREK PAJTÁSAI.

Radó Antal verseivel.

Ára 2 korona 40 fill.

MINDENFÉLE ÁLLATKÉPEK.

Radó Antal verseivel.

MENAZSÉRIA.

Ára kötetenként: 2 korona 40 fillér.

HÁZI ÁLLATOK. — ÁLLATVILÁG.

Ára kötetenként: 2 korona 80 fillér.

„Vad törtetés hangja ütötte meg fülét.“

MACSKAVÁR

ÉS EGYÉB MESÉK.

* *

IRTA

LÁNDOR TIVADAR.

BUDAPEST, 1903.

LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)

CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉS KIADÁSA.

~~Paaf~~
~~4254~~

17.381/58

M. N. MUZEUM KÖNYVTÁRA
I. Nyomt. Hővedéknéplé
1903 év 942 sz.

Macskavár.

Valahol a Kárpátok között élt egyszer egy szegény parasztember a feleségével. Nagy erdő közepén laktak s szegényes életet éltek. A sziklaföld körülöttük semmit sem termett, meg ha termett volna is, nem az ő hasznuk lett volna: mert egy talpalatnyi földjük sem volt. Agyagból meg gerendákból összetákolt viskó volt a lakásuk s kenyeret is csak úgy szerezhettek, hogy a szegény ember egész nap az erdőt járta: összeszedegette a rőzsét, a sok apró száraz gallyat, mit a tavaszi meg az őszi szél letördel a fákról. Ezt aztán szépen csomóba kötve bevitte a városba s pár krajcárért eladogatta. Hanem azért nagyon boldogan élt a feleségével. Csak egy bánatuk volt: az Isten nem áldotta meg őket gyerekekkel.

Épen ezen búsult a szegény ember, mikor egy szép nyári napon az erdőt járta.

— Hát már egész életünkre magunk leszünk? Nem ad az Isten gyermeket, aki majd ápoljon, ha megöregszünk?

Egyszerre kis mezei egér szalad el a lábai előtt. Az első pillanatban megijedt a szegény ember s fölkapta a lábát, hogy rátaposson. De meggondolta magát, futni hagyta a kis szürke jószágot, mondván:

— Minek bántsam, hisz olyan ártatlan kis állat!

Alighogy ezt kimondta, egyszerre nagy sötétség borult a fákra s dörgés meg villámlás közt egy gyönyörű szép asszony termett előtte.

Forgós uram — így hívták a szegény embert — roppantúl megijedt és eltátotta a száját. Ilyen csodaszép, finom uri-asszonyt ő még nem is látott. Hát még mennyire növekedett álmélkodása, mikor megszólalt a szép asszony :

— Köszönöm, barátom, hogy megkímélte az életemet. Mert én voltam az a kis egér, akinek az imént megkegyelmeztél, holott eltiporhattad volna. Tündér vagyok s mert egyszer engedetlen voltam, — elátkozott az apám, hogy egér alakjában turjam a földet s kószáljak az erdőben, míg valami állat vagy ember el nem tapos. Jó szíveddel te most feloldottál a varázslat alól. Ezért nagy hálával tartozom neked. Kívánj érte akármit ! Kell-e pénz, kincs, rang, szépség, ifjúság ? Megszerzem neked.

Forgós uram egyik meglepetésből a másikba esett, de hamarosan kijelentette :

— Szegény ember vagyok, de azért nem kérek mást, csak egy gyermeket.

— Fiut-e, vagy leányt ? — kérdezte a tündér.

— Ej, ej, ha már választanom kell, hát inkább leányt. Annak jobban megőrül a feleségem. Aztán meg ha megnő, a ház körül is segíthet.

— Eredj nyugodtan haza ! Kivánságod teljesülni fog !

* * *

Vagy tizenhét évvel ezután boldog élet volt a kis viskóban. Forgósné asszony mellett gyönyörű szép szőke leány sürgött-forgott a tűzhely körül. A tündér megtartotta a szavát. Forgóséknak leánykájuk született, egészségesben felnövekedett s most már eladó nagy lány volt, aki megédesítette a szüleinek öreg napjait. És mintha a születése jóra fordított volna mindent ! Vagy talán a szél tördelt le több ágat a fáról ? Elég, ha mondom, hogy Forgós uram egyre több rőzsét vitt a városba s annyit keresett, hogy lassankint, ha szegényesen is, de valamivel jobb módon éltek.

A nagy boldogságot azonban megzavarta az anya beteg-

sége. Egyszer lefeküdt az ágyba, s úgy látszott, hogy többé nem is kel föl. Forgós meg a leány, Lenke, sokat sírtak, de hiába. A szegény asszony csak nem gyógyult meg. Ekkor Lenke egy estén imádságra fogta a dolgot: Istenhez fohászzkodott, hogy segítsen rajtuk az ő nagy bajukban. Aztán álmora hunyta a szemét.

Alighogy elaludt, álmában megjelent neki a tündér, kiről atyja sokat mesélt neki.

— Édes gyermekem, — szólt a szépséges tündér — a jó leány akár az életét is feláldozza az édesanyjáért. Ha tehát szereted szülédet, indulj el egymagadban az élet kútjához, s hozz belőle egy korsó vizet. Ha édesanyád megissza, meg fog gyógyulni. De egészen egyedül kell menned!

Szólt és eltűnt.

Lenke pedig alighogy fölébredt, kis bugyorba kötötte a kevés holmiját, elbúcsuzott a szüleitől, s ámbár ezek nagyon tartóztatták, neki vágott a világnak.

* * *

Elmult a nyár, az ősz s beköszöntött a tél, faggyal, hóval és zímankóval. Lenke még mindig vándorolt: kereste az élet kútját. Ép egy óriási vadonerdőben tévelygett, nem tudott belőle kijutni. Fáradtan, kétségbeesve dőlt le egy fa tövébe.

— Mi lesz belőlem? Itt meg fogok fagyni, vagy megessenek a vadállatok! Pedig mennyit türtem, fáradtam! Az emberek mindenfelé lebeszéltek, kicsufoltak. Azt mondták, hogy bolondság, amit keresek. De én csak tovább mentem, tovább kerestem. És most el fogok pusztulni ebben a sötét, nagy erdőben, hideg éjszakában, hol még segítségért sem kiálthatok.

Egyszerre iszonyú üvöltés fagyasztotta meg a vért ereiben. A fák közül vad törtetés hangja ütötte meg a fülét. Végső erőfeszítéssel gyorsan felkapaszkodott a fára, melynek tövében ült s mászott, mászott, amíg a legeslegtetejére nem ért. Onnan látta, hogy négy hatalmas medve csinálta azt a nagy zajt az

elhagyott, csöndes erdőben. Épen alatta csörtettek el s szerencse, hogy észre nem vették. Külömben utánamásztak volna föl a fára s a szegény Lenke többé nem kereshette volna az édesanyja mentőorvosságát. A medvék azonban, hála Istennek, tovább mentek, Lenke várt még egy darabig a fán, míg egészen eltűnnek. Eközben körülnézett s nagyon messze ragyogó világosságot látott.

— Ahol tűz van, ott emberek vannak! — gondolta magában s gyorsan lekuszva a fáról, futni kezdett a világosság felé.

Amint közelebb ért, hát nagy bámulva látta, hogy egy vár áll előtte, a tetejétől a tövéig ezer meg ezer gyertyával fényesen kivilágítva. A vár kapujában nagy fekete kandur fogadta, első lábában hatalmas tízágu gyertyatartóval. Lenke bámészkodva nézte, de a kandur intett neki, hogy kövesse. A lépcsőn megint egy csomó macska állott sorfalat, s mindegyikük kétágu ezüst gyertyatartót tartott a mellső jobb lábában. Legtetején a lépcsőnek egész piciny fehérszőrű cica ült s barátságosan mosolyogva Lenkére, bevezette őt egy nagy terembe.

Minek mondjam el, milyen volt ez a terem! Csodaszép és annyi drágasággal teli, hogy Lenkének belefájdult a szeme a nézésükbe. Mivel azonban szörnyen ki volt éhezve, elsőbben is az aranytálakkal megrakodott asztalhoz ment. Az egyik macska azonnal aranykarosszéket tolt oda neki és ő lakmározni kezdett a sok finom eledelből. Eközben megnyílt az ajtó s furcsa menet lépett a szobába. Elöl két nagy macska egy nagy bögőt cipelt. Utána párosával apróbb macskák jöttek, mindegyiknek más-más hangszer volt a kezében. Ki hegedűt tartott, ki meg fuvalával, síppal, dobbal, klarinéttal masírozott. Ezek aztán szépen az asztal köré sorakoztak és olyan pompás hangversenyt rendeztek, akár csak valami zenekar. Mikor ennek is vége volt, Lenkén erőt vett az álom. Aludni kívánczolt s alighogy kimondta, feltárult egy másik ajtó s szemei előtt gyönyörű hálószoba jelent meg. Lenke bement s le akart vetkőzni,

de a kis cica, aki idevezette, egy-kettő, hopp, felugrott egy székre, s olyan gyorsan leszedte Lenkéről a ruháját, hogy Lenke alig vette észre. Aztán belefeküdt az aranyos mennyezetes ágyba; egy cica felugrott, belecsimpaszkodott a mennyezet zsinórjába s szépen leereszkedett rajta, ami által a függönyök összehúzódtak.

Másnap reggel jó későn ébredt föl Lenke. Kiszállt az ágyból s fel akart öltözni. Kereste a régi parasztruháját, de seholsem találta. Ehelyett három kis cicaszobaleány jött be, hozva aranyos ruhákat, meg gyémántsattos félcipőket. Az egyik odaugrott s aranytálban megmosta Lenke lábát, a másik fölkapaszkodott a szék hátára és ezüsthíművel egyengetni kezdte szép szőke haját.

— Egy, kettő, három! Egy, kettő, három! — nyávogta közben, s ime olyan gyönyörűen meg volt fésülve a szegény parasztleány, hogy a tükörben alig ismert magára. Egyszerre nagy ünnepi muzsika szólalt meg. Lenke meglepetten hátrafordult s egy nyitott ajtón át nagy terembe látott. Az is csupa szinarany volt s a végében hatalmas trón állott: egy nagy darab gyémánt. A trónon szép nagy fehér macska ült, körülötte száz, meg száz vén kandur, macska meg cica, mindenféle színben.

Lenke még föl sem ocsudott bámulatából, mikor megszólalt a trónon ülő nagy fehér macska.

— Isten hozott, jó Lenke, házukba! Kialudtad magadat s most meghallgathatod kérésemet. Maradj itt velünk, légy a feleségem és én olyan gazdaggá teszlek, amilyen gazdag ember nincs a világon. Királyné leszel és parancsolni fogsz a várban, meg az egész macskaországban. Maradj velünk.

— Köszönöm szíves vendéglátásodat, de nem maradhatok veled. Meg kell keresnem az élet kútját, hogy vízával meggyógyítsam jó anyámat. Adjátok vissza a régi ruhámat, hadd menjek tovább!

— De otthon éhezni fogsz, nem lesz kenyered s az élet kútját sem fogod megtalálni.

— Nem tudom, igaz-e, amit mondasz, de én azért keresni fogom. S ha nem találom, meglesz legalább az a vizsgáztalásom, hogy megtettem anyámért, amit megtehettem. Isten veletek!

És indulni akart. De ebben a pillanatban egyszerre leugrott trónjáról a macska s karon ragadta Lenkét. Csakhogy már nem macska volt, hanem szép, deli hercegfi, aki megölelte Lenkét és megcsókolta. És a többi macska is mind átalakult. Szép nemes urak és nemes hölgyek lettek, akik hálálkodva borultak Lenke előtt térdre. El voltak varázsolva s csak úgy menekülhettek meg a varázslattól, ha akad olyan derék leány, aki nem hagyja magát a nagy pompa és ígéretek által jó szándékától eltéríteni.

Lenke volt az első, aki megállotta a helyét, amiért nem is késett a jutalom. A hercegfi feleségül vette s a jó tündér, aki idevezette, utána hozta szüleit is, meggyógyította édesanyját, aki még sokáig örült a leánya szerencséjének és boldogságának.

A hangyaprinc.

Hallottatok már valamit a hangyák birodalmáról?

Ha nem, hát menjetek ki az erdőbe, a mezőre, hol lombos fák alatt, vagy a széles levelű lapu árnyékában gyorsan szedegetik apró lábukat a világ legszorgalmasabb munkásai. Tipegnek-topognak, sűrögnek-forognak apró palotáik körül és ha nagyon figyeltek, hát meg is hallhatjátok a lépésük nesztét, amint picinyke lábaikkal karcognak a mező porondján. Dalolni is hallhatjátok őket: olyan finom hangon énekelnek, mintha valami aprócska ezüst citerát pengetnének. Hallhatjátok a szegénykéek nyögését is, mikor építik a sok emeletes kis homokpalotájukat és cipelik hozzá a porszemeket. Nehéz munka, épen olyan, mintha nektek téglát kellene hurcolnotok.

Szóval, egész olyanforma életet élnek, mint mi emberek, vígadnak és búsulnak, szeretnek és haragusznak.

Megtanulhatjátok ezt magatok is, ahogy én megtanultam, mikor kint jártam az erdőben. Eleinte azt hittem, hogy a hangyácskák csak játszanak, mert hát a hangya nagyon csendes állat, meg nem szólítaná az embert egy világért se. Hanem megesett, hogy egy kis hangya véletlenül neki szaladt a patak-
nak, ahol én ültem. Átugrani nem birta, hát beleesett. Az ár elragadta s a szegény kis hangya fuldokolni kezdett. Szerencséjére, megpillantott engem és segítségért kiabált:

— Ments ki, jó ember, mert belefuladok!

Megszántam és beletartottam a kezemet. A kis hangya

rámászott, én pedig elhúztam s szépen lefektettem egy száraz levélre. Mikor aztán kipihegte magát, finom, vékony hangon, mintha egy fűszál zörögne, megköszönte a jóságomat.

Én pedig beszélgetni kezdtem vele. Kikérdeztem, mi a neve, milyen az élet a hangyák között.

És ő elmondta, hogy éppen olyan, mint az emberek között, van ott is jó és rossz, dolgos és henye, a jókat ott is szeretik s a tunyákat, a gögöseket ott is utóléri az Isten büntetése.

— Látja, — mondotta — volt közöttünk egy szegény özvegy hangyaasszony, akinek egyetlen fia volt a büszkesége. Szép gyerek volt, az igaz, és egészen más, mint a többi hangyák. Mi mind feketék vagyunk meg barnák, nincs rajtunk semmi dísz. De ezen a fiún születésénél fogva volt négy arany karika: egy a fején és három a derekán. A mamája azt mondta, hogy a fia princnek született, és mi is hangyaprincnek csufoltuk.

Végre is a hangyafiú valóban elhitte, hogy ő princ és hagyta, hogy a szegény özvegy anyja kényeztesse. Ágyat vetett neki finom bársonyszőrű mohából s a kis princ azon hevert egész nap, evett, aludt és ásított, ahogy csak a lusta nagyurak szoktak. Azért mondom: lusta nagyurak, mert a jóra való ember, akármilyen nagy úr is, nem töltheti henyéléssel az életét. Nálunk hangyáknál még a legnagyobb urnak is dolgoznia kell. Hát még az olyan szegény fiúnak, akit az anyja csak a verejtékes munkájával tudott eltartani.

Szegény asszonynak éppen akkor sok volt a dolga. A hangyaországot árvíz fenyegette s minden hangyának, aki csak a hat lábát mozgatni bírta, ki kellett vonulni hangyaország határára, hogy töltést építsenek. A szegény hangyaasszony nem is bírta volna el a munkát, meg a sok szaladgálást.

De volt a szomszédban egy árva hangyakisasszony. Nem is kisasszony, hanem egyszerű dolgos leány. Kicsiny volt az istenadta, feketésbarna és nem is olyan karcsú, mint a többi

hangyaleányok, akik mind füzőt viseltek. Nos, ez a leány segített a szegény özvegyasszonynak. Hordta az ételt a hangyaprincnek, mert szerelmes volt belé. És a hangyaprinc vagy azt mondta neki :

— Jól van, elmehetsz !

Vagy azt, hogy : — Hozz még !

És a szegény Züzü — így hitták a hangyaleányt — csak törte magát, egész nap ennivalót keresett és mind odaadta a kényeztetett hangyaúrfinak.

Este aztán nekiült búsulni, csinált magának minden este egy tucat zsebkendőt finom pipitérlevélből s azt mind telesírta. Aztán kitergette az egész tucatot a holdvilágra, hogy másnapra megszáradjon. Hiába mondták neki az ismerősök, hogy ne törje, ne eméssze magát, ez a hencegő hangyaprinc úgyszem veszi feleségül : Züzü csak dolgozott és sírt egész nap.

— Milyen ostoba ez a Züzü ! — mondogatták a hangyánénikék, mikor délután összeültek uzsonnázni. — Az a fickó princ bizony nem fog vele törődni !

És valóban igazuk volt. Mikor elérkezett az ideje, hogy a hangyának házasodni kell — akkor van ez, mikor kinő a szárnya — mind a leányok csinosígtatták magukat, hogy csak tessenek a hangyaprincnek, aki a legszebb volt az összes hangyaúrfiak között.

De a princ elfintorította az orrát és kijelentette, hogy az egész országban egyetlen leány sem tetszik neki. Elmegy ő a nagyvilágba és hoz magának olyan feleséget, amilyen senkinek sincsen.

A szegény anya és a kis Züzü nagyon elbúsultak ezen és bánatukban sütöttek neki pogácsát, beletették a fiú tarisznájába s ezzel a princ nekivágott a világnak.

Ment hét nap és hét éjjel, de nem talált feleséget. A pacsirta kinevette, a pettyeshátú bödebogár meg egész megvetéssel a faképnél hagyta.

A szegény princ nagyon búsult ezen s a hetedikéjjel egész

fáradtan letelepedett egy nagy tölgyfa alá: megette az utolsó pogácsáját, egy fűszálból ágyat vetett magának és lefeküdt.

Egyszerre roppant ijedtség fogta el: a sötétségben száz meg száz apró tüzes pont kezdett villogni. Összekavarodtak, táncoltak, ugráltak, aztán megint lepihentek a fűbe.

A hangyaprincknek eleinte a hat lábacskaájába szállt a bátorsága, de hamar összeszedte magát és kidugta a fejét a fű alól, hogy körülnézzon. Hát ime, épen mellette egy gyönyörűséges szép bogárkisasszonyt látott, akinek a ruhája úgy világított, mint a nap. Mert az a sok tüzes pont nem aféle kísértet volt, hanem csupa gyönyörű, a sötétben világító Szent János-bogárka.

Megdobbant a szíve a hangyaprincknek, s egyszeribe beleszeretett a Szent János-bogár kisasszonyba s azt mondta magában:

— Ez lesz a feleségem, vagy senki más!

Kibujt a levelek mögül, hova ijedtében rejtőzött s fölägaskodva, megszólította a fénylő bogárkisasszonyt:

— Szépséges Sziporka kisasszony, engedje meg, hogy bemutatkozzam. Én vagyok . . .

Sziporka kisasszony eközben körülnézett, kereste, hogy ki szól hozzá s mikor a hangyaprincket meglátta, megvetően közbevágott:

— Mit akarsz, te kis rák?

— Nem vagyok rák! — szólt sértődötten a princ, — hanem hangya, még hozzá hangyaprinck és azért jöttem, hogy magát feleségül vegyem. Akar a feleségem lenni?

Sziporka kisasszony nagyokat nevetett és kicsufolta a kőrőjét. De az szilárdan folytatta:

— Meglátja, jó dolga lesz! Van otthon a hangyaországban pompás ágyam ibolyaszirmból, rajta vörös paplan nagy pipacslevélből. Ezt magának adom: rajta feketik egész nap és én hozok magának mindent, amit a szeme-szája megkíván. Olyan dolga lesz, mint egy királynénak.

Így már tetszett a dolog a bogárkisasszonynak. Örült, hogy ilyen jó élete lesz, csak azt kötötte ki, hogy mindennap bálba mehessen táncolni és még egyet: az egész rokonságát magával vihesse a hangyaországba.

A princ mindenbe beleegyezett. Így hát Sziporka kisasszony nagy donogva-kiabálva összehívta mind a sok száz táncoló Szent János-bogárkát, akik mind testvérei, unokatestvérei, sógorai, sógornői meg egyéb rokonai voltak és elmondta nekik a történetet. A rokonság nagy örömmel és éljenzéssel fogadta a hírt s ott az Isten szabad ege alatt megtartották az esküvőt.

Aztán fölkerekedtek hangyaország felé. Most már a princ is tudott repülni, mert épen annyi idős volt, amikor a hangyáknak egészen kinő a szárnyuk. Felszálltak hát a levegőbe, elől a princ és felesége Sziporka nagysám, aki mind a sok világító bogár közt a legszebben ragyogott, utána az egész rokonság, sok száz meg száz fényes bogárka.

És repültek hét nap és hét éjjel visszafelé, közbe táncoltak és daloltak. És amerre elhaladtak, azt hitte az erdő meg a mező népe, hogy megindult az ég minden csillagseregével, mert a bogárkák úgy világítottak, mint igazi csillagok.

Sötét éjtszaka volt, mikor hangyaország határára értek. A hold éppen fogyóban volt, az égen sűrű felhők fődtek el a csillagokat s az éjtszakai homályban egyetlen sugár sem világított. A hangyapalotákban mindenki mélyen aludt, mikor egyszerre csodálatos világítás hatolt minden szobácskába. A hangyák népe feljött: mindenki azt hitte, hogy tűz van, az világít annyira és mind kirohant a szabadba.

És akkor csodálatos látvány tárult szemük elé.

A sötét, felhős égen megjelent a hangyapric lakodalmas csapatja ragyogva, mint a csillagos ég, köztük elől a menyasszony gyönyörű rózsaszín fényben villogva, mintha ő volna a hajnalcsillag.

A szegény hangyák eleinte azt hitték, hogy csoda történt,

az ég leszállt a földre s csak akkor ocsudtak föl álmélkodásukból, mikor a hangyaprinc elkiáltotta magát:

— Hangya testvéreim, itt hozom a feleségemet! — és bemutatta a hangyáknak Sziporka nagysámat meg a rokon-ságát.

A hangyák persze most még jobban álmélkodtak.

A hangyaleányok mind sírásra fakadtak, hogy nekik nincsen olyan szép, ragyogó ruhájuk, mint Sziporkának, a hangya ifjak pedig szörnyen irigyelték a princet a szerencséjeért. Csak az öregebbek mondogatták, hogy bizony nem jól van ez így: rossz gazdasszony lesz az idegen cifra asszony, s bizony a princ nem tud majd annyit keresni, amennyit ez a hiú Sziporka el ne pazarolna. Hanem azt gondolták, hogy ez a hangyaprinc baja, fájjon csak az ő feje miatta.

És mint jó, vendégszerető nép, kinyitották a palotáikat, elhelyezték a száz meg száz idegen násznépet finom virág-ágyakra, aztán fölterítettek a szabadban: odahordtak minden jót, amijük volt az éléskamrákban s mikor a vendégek kipihenték magukat, egész országra szóló dáridót csaptak. Táncoltak reggelig s aztán lefeküdtek.

A jó puha ágyak persze a vendégeknek jutottak s a hangyáknak, még a princnek is, a kemény földön kellett aludniok. Így aludtak egy egész nap s egy egész éjjel.

Mikor másnap reggel fölébredtek s a hangyaprinc oda-ment a felesége ágyához, hogy megcsókolja, rémülten látja, hogy az ő szépséges, csillogó felesége undok szürke bogárrá változott. Azt persze nem tudta, hogy a Szent János-bogarak csak éjjel csillognak, nappal pedig közönséges, piszkos szürke bogarak, melyekre nézni bizony nem nagy gyönyörűség. Amint kővé meredve állt ott, egyszerre csak rárivall a felesége:

— Mit bámészkodol? Nem tudod, hogy éhes vagyok? Reggelizni akarok. Hozz nekem hat gyöngyvirágkelyhet tele reggeli harmattal és hat rózsamézből gyurt kalácsot. Egy, kettő, indulj!

A szegény hangyaprinc megijedt és elment a mezőre, hogy keressen gyöngyvirágot, harmatot, meg rózsamézet.

Hát amint kiér, látja, hogy mind a hangyák, minden rokona és ismerőse ott vannak és keserves sírással virágot, harmatot, meg mézet keresgélnek.

És megtudta, hogy a feleségének a rokonai, a száz meg száz Szent János-bogár mind úgy tett, mint az ő felesége: elfoglalta a hangyák palotáit s nem is akart onnan többé távozni.

Igy jutott szolgaságra a derék hangyák addig független népe: elvesztette a szabadságát a hiú, nagyravágyó hangyaprinc miatt, aki idegen ellenséget hozott az országra.

A hangyák megpróbálták ellenállni a zsarnokoknak, de ekkor a Szent János-bogarak, akik erősebbek voltak, mint a hangyák, megrohanták ezeket s vagy százat közülük lekaszaboltak, a többit pedig szörnyű fenyegetéssel rabszolgamunkára kényszerítették.

A szegény hangyák iszonyúan el voltak keseredve s megakarták ölni a princet, aki ezt a szerencsétlenséget hozta az országra.

De ekkor előállott Züzü, a megvetett, mellőzött árva hangyaleány s könyörgött, hogy ne bántsák a princet, akit ő szeret: ad ő ennek fejében olyan tanácsot, mellyel az ország egyszeriben megszabadul a zsarnokoktól. Csak jöjjenek ki mind éjjel, mikor a gonosz Szent János bogarak lefeküsznek; jöjjenek mind ki az ország határára, ahol a patak vize rohan és ostromolja a töltéseket.

Ugy is történt. Az ország összes hangyái odagyülekeztek úgy éjfél után s akkor Züzü így szólt hozzájuk:

— Édes testvéreim, van egy mód, hogy az ellenségtől megszabaduljunk! Két hét előtt nagy fáradsággal töltést építettünk, hogy hazánkat megvédjük az árvíztől. Pedig az árvíz csak a földet mossa ki, a vetésünket pusztítja el, a házainkat dönti romba. Az ellenség azonban elveszi mindenünket, kenye-

rünket, házainkat, országunkat, s ami legfőbb kincsünk, édes szabadságunkat. Fogjunk hát munkához, törjük át a töltést és zudítsuk az egész árvizet ellenségeinkre, hadd fuladjanak a vízbe. Igaz, hogy szép hazánk elpusztul, de visszanyerjük a szabadságunkat s ha szabadok vagyunk, akkor újra munkához foghatunk, hogy hazánkat felvirágoztassuk!

Tetszett a beszéd mindenkinek és úgy is lőn, ahogy Züzü mondta. Száz meg száz hangya kezdett sürögni-forogni s leg-szorgalmasabban a hangyaprincc dolgozott.

Egy óra alatt át volt szakítva a töltés s a patak megáradt vize elöntötte hangyaországot, behatolt a palotákba s ott ágyukban fulasztotta meg a mélyen alvó zsarnok Szent János-bogarakat.

Szabad lett az ország és szabad a hangyaprincc is, mert Sziporka nagysám is az árvízbe veszett.

A hálás hangyák pedig királynőjükké választották Züzüt, a szegény árvaleányt, aki megbocsátott a hangyaprinccnek és férjéül fogadta.

Igy végződött a hangyák szabadságharca és azontúl nem volt boldogabb ország, mint a hangyák országa.

Ma
Gy
tud
orn
ny
bús
men
szo

mí

leg
vág
be
lelt
ge
me
mu
na

he

Gyöngyike.

Sok, sok ezer évvel ezelőtt szomorúság költözött Első Marót, a hegyvidéki király házába. Szépséges, aranyhajú leánya, Gyöngyike, eltűnt a palotájából: hogy hová lett, senki sem tudta. Keresték, kutatták az egész országban, fönn a hegyek ormán s lenn a folyóvizek mélyében, de még csak pici lába nyomára sem akadtak. Gyászba borult az egész hegyvidék s búsult a szomszéd birodalom is, melynek fiatal hercege menyasszonyát siratta az eltűnt királykisasszonyban. A nagy szomorúságban aztán nagy dologra szánta magát a fiatal herceg.

— Elmegek világgá, — mondotta — és haza sem jövök, míg meg nem találom édes Gyöngyikémet!

Úgy tett, ahogy mondta. Felöltötte páncélját, kiválogatta legjobb fegyvereit és elindult a hegyek országába. Egyedül vágott neki a sötét erdőknek, a zordon sziklahasadékoknak; betekintett minden barlangba, zúgba, de hiába, nyomát sem lelte aranszőke menyasszonyának. Ekkor esett egy kora reggel, hogy szűk sziklaösvényen haladva, furcsa alakot pillantott meg: hosszú legény volt, szörnyen hosszú, aki éppen azzal mulatta magát, hogy átnyújtózkodott egyik hegyről a másikra s nagyokat ásítva, lustán köszöntötte a herceget:

— Jó napot, vitéz uram! Hova, merre?

— Keresek valamit, a menyasszonyomat, — válaszolt a herceg — aki egy hónap előtt eltűnt s most nyomát sem leljük.

— Aztán ki a maga menyasszonya?

— Ki volna más, mint Marót király lánya, mert én vagyok az alföldi herceg.

Nagyot ugrott erre a hosszú legény, tisztességtudón összezsapta a bokáját s kalapját megemelve, így szólt:

— Én meg Nyurga Jancsi vagyok, fölséges uram, kit azért hívnak így, mert egyik kezemmel hét mértföldre nyúlok, s ha végigfekve nyújtózom, hát átérek két vármegyét is. Ha fölséges uram kívánja, vele megyek. Elhívom pajtásomat, Pufók Pistát is, az ott lenn lustálkodik a völgyben s arról nevezetes, hogy fölfujja magát akkorára, mint az egész hegység. Majd aztán mi ketten segítünk keresni Gyöngyike királykisasszonyt s ha Isten úgy akarja, meg is találjuk.

A herceg nagyon megörült. Lementek a völgybe, ott megtalálták Pufók Pistát, s útnak indultak. Alig haladtak két órányira, mikor Nyurga Jancsi odamutatott egy fa tövében gubbaszkodó emberre s így szól:

— Megvan, fölséges uram! Ha ez az ember velünk jön, minden sikerül.

Volt pedig ez az ember Tüzesszemű Gábor, amit azonban nem lehet megismerni rajta, mert mind a két szeme be van kötve. Oda mentek hozzá s a herceg megszólította:

— Ugyan miért botorkálsz így bekötött szemmel? Elvesztetted tán a szemed világát, hogy vakon járod a világot?

— Dehogy járom vakon! Hisz épp az a bajom, hogy nagyon is jól látok. A szemem olyan éles, hogy bekötött szemmel messzebb látok, mint ti a messzelátóval. És ha nem köt-ném be a szememet, oly éles sugár jönne ki belőle, hogy amire ránéznék, meggyuladna, vagy ha nem éghető holmi, hát meg-repedezne.

Ezzel levette a kötöt szeméről s nagyot nézett a legközelebbi fára. Egyet villant a szeme s siftergő lángban lobogott a hatalmas fatörzs.

A herceg nagyon megörült neki. Hisz ez a messzelátó

szemű ember egyszeriben meg fogja látni a menyasszonyát. Meg is kérte, hogy nézzen hát körül a nagyvilágban. Tüzes-szemű Gábor erre fölment a hegyre s vagy félóráig nézett körül, mindenfelé. Egyszerre nagyot rikkantott.

— Ott van, nini, ott van! A Hargita-hegység legsötétebb erdejében, a fekete varázsló kastélyában.

— Messze van az nagyon, mikor érünk oda? — szólt a herceg szomorú sóhajtással.

— Eltart bíz az egy évig is! — felelte a tűzszemű.

— No, no, ehhez már jobban értek én! — szólt Nyurga Jancsi s felkapta az egyik vállára a herceget, a másikra a tüzes-szeműt, Pufóknak meg odaszólt, hogy fujja föl magát és guruljon utánuk.

Aztán kinyújtózott és minden nyújtózkodással ment har-minc mértföldet. Így aztán mire beesteledett, odaértek a Hargita legsötétebb zúgába és bementek a fekete vas kastélyba. De amint az udvarra értek, felhuzódott a vashid, becsapódott a kapu s a herceg meg három embere fogva voltak. Egy kicsit ugyan megszeppentek, de aztán körülnéztek, hogy miképen lehetne elhelyezkedniök. Kővévált alakok álltak nagy sereggel mindenfelé, de élő lény nem volt sehol. Hanem azért úgy lát-szik, mégis vártak rájuk, mert az ebédlőben terítve volt négy személyre. Gyönyörű aranytálakon pompás vacsora párolgott. Vártak egy darabig, hogy a gazda jelentkezzék, de azután, mivelhogy nagyon éhesek voltak, neki ültek és mindent meg-ettek. Azután körül akartak járni a palotában, hogy a király kisasszonyt megkeressék. Amint az ajtóhoz közeledtek, egy-szerre megnyílt az s belépett rajta a fekete varázsló, kezén vezetve a szépséges királyleányt. Megállt s fekete fején lógó hófehér szakállát ingatva, szólott eképen:

— Nem kell keresnetek, elhoztam magam ide, akit keres-tetek. Nálatok is hagyom. Csak annyit mondok: úgy vigyázza-tok rá, herceg, három nap és három éjjel, hogy el ne szökhes-sen tőled. Mert különben kővé meredsz te is, mint annyian előtted!

Szólt és eltávozott. Gyöngyike pedig ott állt egész szépségében, de halványan és némán, mintha nem is élne. A herceg eleinte nógatta, hogy szóljon, de látva, hogy menyasszonya el van varázsolva, abba hagyta az erőlködést s rendezkedni kezdett, hogy miképen őrizze meg a királykisasszonyt. Nyurga Jancsi el kezdett nyujtózkodni, olyan hosszú lett, mint egy óriási kötél, s körül csavarodott a szobán a falak mentén. A herceg odaállott Gyöngyike mellé, kihuzta a kardját s úgy vigyázott rája. Tüzesszemű Gábor meg oda telepedett a szoba közepére, s nézett, nézett, hogy messziről meglássa, ha valaki közeledik. Pufók Pista pedig odaszorult az ajtóhoz s ott felfujta magát akkorára, hogy betöltse testével az ajtónyílást. Ebből a szobából ugyan senki elevenen el nem viszi a királykisasszonyt! — gondolta a herceg, csak vigyázni kell, hogy el ne aludjunk. Vigyáztak is nagyon, hanem úgy éjfél tájban mind elkábultak s pár perc alatt horkolásuktól visszhangzott a szoba.

Egyszer csak felriadnak: a fekete varázló költötte fel őket gunyos kacagásával, aztán eltűnt. Dörzsölték mind a szemüket és körülnéztek, hol a királykisasszony? Nem volt biz az sehol; úgy eltűnt, mintha ott sem lett volna.

Rémülten álltak ott Nyurga, Pufók meg a herceg, csak a Tüzesszemű emelte föl a fejét, levette szeméről a kötőt s kinézett az ablakon. A szeme villámlása bevilágította a sötét éjszakát, átlátszóvá tette a hegyek gyomrát, világossá a nagy vizek fenekét. Így kémlelt vagy tíz percig, mikor egyszerre megint nagyot rikkantott:

— Meg van... Tudjátok, hol a Fekete-Tenger? Annak a fenekén van egy fehér kagyló s a fehér kagyló piros belsejébe van elrejtve Gyöngyike aranygyűrű alakjában! Ha jól összeszeded magad, Nyurga, hát mire reggel lesz, már oda-vissza is lehetünk!

Nyurgának sem kellett több: vállára kapta Pufókot, meg Tüzesszemű Gábort és elkezdett nyujtózkodni. Két óráig nyujtózkodott végig a Kárpátokon, a román síkságon, át a Dunán

és száz más folyón, amíg elért a Fekete-Tengernek ahhoz a pontjához, melyet a Tüzesszemű megjelölt. Ott lerakta útítársait, s maga belenyúlt kezével a tengerbe, hogy a kagylót kihuzza. De bizony hasztalanul erőlködött; mély volt a tenger, még mélyebb mint hét mérföld s Nyurga keze nem érte a kagylót. Ekkor előállott Pufók, végig hasalt a parton és elkezdte magát fölfujni s közben vizet inni. Ivott-ivott és teleitta magát akkorára mint az egész Hargita-hegység. Ettől a nagy ivástól aztán persze hogy megapadt a tenger. Nyurga még egyszer belenyúlt s nagy erőlködéssel valahogy elérte a kagylót. Kivette s ime, valóban ott volt belérejtve Gyöngyike királykisasszony aranygyűrű alakjában.

Gyorsan elindultak visszafelé, a fekete varázsló palotájába, hol eközben a herceg halálos félelemben várta őket. Itt volt a reggel s még mindig nem jöttek. Már jött is a varázsló s kárörvendő arccal kezdte mondani a bűvös szokat, hogy a herceget kővé változtassa, mikor egyszerre nagyot csörren az ablak, a szobában nagyot villant: s ott feküdt a szoba közepén az aranygyűrű képébe varázsolt királykisasszony. A herceg, aki már kezdett merevedni, egyszerre ujjá éledt, de a varázslónak dühében torkán akadt a szó. Amíg levegő után kapkodott, egyszerre berepült az ablakon Tüzesszemű Gábor. Nyurga dobta őt oda két mértföldnyiről, hogy büntesse meg a gonosz varázslót, aki bizonyára valami rosszat tett volna a herceggel még Gyöngyikével.

Tüzesszemű Gábor megint levette a kötött szeméről és perzselő szemét egyenesen oda szögezte a varázslóra. Soha a szeme annyira nem villogott, mint most: pár perc alatt hamuvá perzselte a fekete varázslót, aztán mikor már mind kimentek belőle, az egész palotáját, minden gonoszul szerzett birtokát. A hegyvidéken pedig lett nagy vigasság, mert boldogan visszajött nemcsak Gyöngyike, hanem akit már szintén elveszettként sirattak, a fiatal herceg is.

A hálátlan hegy.

Láttatok úgy-e már nagy hegyet? A teste csupa szikla, meztelen szikla, melyen nincs ruha, mint az emberen, mely védelmezze hideg és meleg, eső és víz ellen. A lába a földbe gyökerezett. A hatalmas hegy nem tud mozdulni. Akármilyen félelmes nagy és akármilyen magasra is nyulik, mégis tehetetlen magával és még tehetetlenebb az ellenségeivel. Láttatok már a hegy repedéseit? Csupa seb az, mit az ellenségei vágta rajta. Tudjátok, kik a hegy ellenségei? Minden, ami a világon van: napfény és eső, szél és hó, meleg és hideg, ember és állat, — a hegynek mind ellensége. Mindnek csak azon jár az esze, hogyan morzsolja, törje, mossa, zuzza a hegyet. Ezért csupa seb a hegy oldala.

És ezekbe a sebekbe lassankint belepusztul a hegy. A repedések mindig nagyobbak lesznek: óriási sziklatestéből nagy darabok szakadnak le és a szegény hegy mindig csak pusztul és fogy. Tudjátok-e, hogy miért? Mert a hegy elkövette a legnagyobb bűnt, amit el lehet követni. Hálátlan volt a jótevője iránt.

* * *

Valamikor régen, külön élt a hegy meg az erdő. Nem voltak jóbarátok, de nem is voltak ellenségek. Jól megérték egymás mellett. Ekkor történt, hogy Zivatar koma vándorlása közben elérkezett arra a vidékre, ahol a hegy, meg az erdő lakott. Körülnézett a tájékon és látta, hogy nem bír tovább

menni. Útját állta a hegy. Zivatar koma ezen nagyon megharagudott, s mivelhogy, mint tudjátok, nagyon dühös lélek, hát mennydörgő szóval átkiáltott a hegynek:

— Hallod-e, te hegy, menj el az utamból!

Hegy barátunk ment is volna, mert félt a zivatar haragjától. De a nagy mennydörgésre ijedtében a földbe gyökerezett a lába, úgy hogy többé nem tudott elmozdulni. Nosza, lett erre hadd-el-hadd. Zivatar elkezdett lövöldözni és nincs az az ágyú, mely akkorát dördül, meg olyan tüzes villámot csap le, mint a zivatar. A hegy testét fölhasogatta a sok villám, de hiába: nem tudott elmozdulni. Mikor a zivatar látta, hogy hiába fárad, nem tudja elkergetni, megfordult és hazament. Az volt a szándéka, hogy összeszedi egész rokonságát, a zivatar minden pereputtyát és akkor egyesült erővel majd csak elpusztítják azt az otromba nagy hegyet.

Hegy ő kelme félt is nagyon és könnyörögni kezdett az erdőnek, hogy segítsen rajta.

— Erdő uram, szomszéd uram, nagy bajban vagyok. Segítsen rajtam, az Isten szerelmére.

— Segítenék, ha tudnék.

— Már hogye tudna! Hisz ha maga az egész tisztelt familiájával, a sok fenyő-, bükk-, tölgy-, meg cserfával egyetemben egyszerre elkezd zúgni, hát olyan erős hangot ad, hogy hetedhét országban is meghallatszik. Attól bizonyosan megijed a zivatar!

— Dehogy ijed, dehogy ijed! Hiszen egyetlen bömbölése erősebb, mint az egész világ zúgása!

— Igaz, igaz! De hátha mégis tudna segíteni! Hiszen maga olyan jó, olyan okos! Segít mindenkinek a baján. Menedéket, lakást, meg ennivalót ad annyi madárnak, bogárnak, meg négy lábú állatnak. Hátha rajtam is tudna segíteni?

Az erdő elgondolkodott. Rázogatta a lombos koronás fejét, majd bölintgatni kezdett. Nagy tanakodás után végre aztán kitalált valamit.

— Nehéz dolog, Hegy szomszéd, de hát megpróbálom. Fölmászom a kend hátára, és körülfonom a testét a familiámmal. Ott az a pár ezer bükkfa befödi majd a két oldalát, a tölgyfa-gyerekeim meg a lábát veszik körül, magam a fenyőfáimmal fölmegek a vállára meg a feje tetejére. Aztán csak hadd jöjjön a zivatar egész pereputtyával. Sokan vagyunk mi, az erdőcsalád, ha el is esünk egy páran a csatában, maradunk még egy páran és szétverjük a zivatar seregét.

— De hogy hálálom meg szomszéd uramnak ezt a nagy szivességét?

— Sehogy, édes lelkem! Nem azért cselekszik jót az ember, hogy fizetséget kapjon érte.

És az erdő megkezdte a hurcolkodást. Mindenestül fölkapaszkodott a hegyre. Még a földjét is magával vitte. Azzal szépen betakargatta a hegy oldalát, betapasztotta a repedéses sebeit. Aztán körülfogta egészen, úgy hogy ellenség sehol sem férhetett a hegyhez.

Ez pedig nagyon jól érezte magát. A földtakaró, mit az erdő borított rája, olyan jól melengette. Aztán meg ruhának is ritkaság volt az a sok virág, meg fű, ami a földtakaróból kinőtt. Büszke is volt a hegy s ha tudott volna mozdulni, hát egyszerűen táncra kerekedett volna. Volt is rá oka.

Mert mikor a zivatar nagy felhősereggel megérkezett, hát megijedt az erdő sok katonájától. Minden szál fa egy-egy vitéz katona volt. És ez a sok ezer katona elkezdett előbb susogni, aztán mindig erősebben zugni. Mindegyik fa megrázta koronás fejét és attól olyan szél támadt, hogy a felhőket mind elsodorta.

Igy mentette meg a hegyet az erdő nagy fáradsággal a biztos pusztulástól. Örült is neki a hegy, hogy ilyen hatalmas védője akadt és megkérte az erdőt, hogy maradjon mindig a hátán, mert hátha visszajön az ellenség. Megtette kérését az erdő és ott maradt. Nehéz volt ugyan ott élnie, mert fönn a

hegy hátán nem igen volt se étel, se ital. De hát azért csak megvoltak valahogy.

Mikor azonban eltelt az idő és a zivatar többé nem jött vissza, a hegy nekibátorodott és zúgolódni kezdett az erdő ellen.

— Igazán ostoba vagyok, hogy ezt a szemtelen erdőt itt hordozom a hátamon. Ha tisztességet tudna, már rég el is ment volna. Hiszen nem szorultam én rá, megvoltam nélküle azelőtt is.

Próbálkozott is hát mindenképen, hogy lerázza magáról az erdőt. De mikor látta, hogy nem boldogul, gondolt egyet. Leüzent a völgybe, ahol emberek laktak és kérte őket, jőjjenek föl és szabadítsák meg ettől a gonosz erdőtől, mely őt rabságban akarja tartani.

Az embereknek se kellett több. Másnap reggel, mikor még mindenki pihent s az erdő legszebb hajnali álmát aludta, sok száz ember tört rá az erdőre. Fejszével, fűrészszel a kezükben nekiestek a fáknak, orozva átvágták a lábukat, úgy hogy a szegény erdő fiai, a fák mind kidőltek. Reggeltől estig folyt a harc: elesett benne néhány ember is, akit egy-egy erősebb fa estében magával rántott. De estére híre is alig volt az erdőnek. Elpusztult, meghalt s nem maradt más ott, csak a hegy meg az emberek.

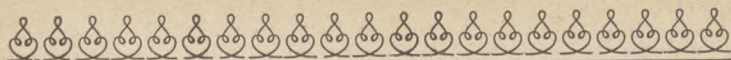
Igy bánt el jótevőjével a hegy s hálátlanságáért meg is kapta a büntetését.

Mert pusztító kedvükben az emberek nem érték be azzal, hogy kiirtották az erdőt. A sok fa mellé kő is kellett nekik. Rátörtek hát a hegyre és csákánnyal meg mindenféle erős vasszerszámmal nekiestek az oldalának, vagdosni kezdték, megrepesztették, betörtek a hegy belsejébe s ami kincse volt a hegynek: aranyat, ezüstöt, gyémántot és minden drágakövet elraboltak. Sírt, zokogott a hegy, de mind hiába. Nem volt erdő, aki védelmezze.

És akitől legjobban félt, minden ellensége közt a leghatalmasabb, a zivatar is eljött. Iszonyú vadsággal megrohanta

a hegyet: körülölelte sötét felhőkarjaival és elkezdett vele bir-
kózni; ráfűjt olyan erős tüdővel, hogy lenn a völgyben bedőlt
a házak teteje s az emberek rémülten menekültek. Aztán csap-
kodni kezdte villámaival. Az egyik villám lehasította a hegy
egyik oldalát, a másik a fejét találta és kettérepesztette. Így lett
a hegy teste meztelen és csupa seb. És a zivatar még mindig
nem nyugszik: pusztítja, tépi, szaggatja a hegyet. Meg is érdemli
büntetését a hegy: rosszal fizetett a jóért, mit az erdő tett vele.

Állatország lázadása.

Nagy erdő sűrűjében, kis tisztáson egy éjjel különös csapatok gyülekeztek. Egyik felől csörtetve nagy lomha fekete testek közeledtek, másfelől ezernyi apróság mozgott gurulva, mintha csupa gömbölyű dió volna. A holdvilágot pedig, mely az égről szeliden világított le az erdei jelenetre, felhő takarta el. Apró és nagyobb foltokból állt ez a felhő s bizony aki nem ismerte az erdő életét, aligha találhatta ki, miféle szokatlan elevenség ez itt éjjel idején és mi az a sok apró, meg nagy test, ami lenn a földön, meg fönnyen a levegőben ide tart a kis tisztás felé. Félelmes látvány volt, mikor aztán lassankint megtelt az egész tisztás mozgó alakokkal. Nagyok és aprók elhelyezkedtek, egy pár percig még neszelés zavarta az erdő éjszakai csendjét, aztán egyszerre minden elhallgatott: a sok alak mintha várt volna valamit.

Addig is, míg ez a nyugalom tart, nézzünk egy kicsit körül a seregben. Sötét van, de azért kis megerőltetéssel mindent meg lehet látni. Hát, uramfia, csupa eleven állat van itten. Nini, ott egy sereg medve; lomhán heverész kettős sorban s csak az a nagy öreg, deres szakállú, aki előttük üldögél s aki mindannyinak parancsol: csak az kémlel kifelé a sűrűségbe. Egy másik csoportban görbe agyaras vaddisznók ülnek, odébb farkasok, rókák, vadmacskák, hiuzok, aztán őzek meg szarvasok, nyulak, hörcsögök, ürgék, legvégül a patkány- és egér-nemzetiség minden családjai. A fákon szerte-széjjel a levegő urai: a

madarak gubbasztanak. Külön külön az énekesek és a ragadozó madarak.

Olyan furcsa ez a gyülekezet: mind szépen sorakoznak egymás mellett, mintha katonák volnának. Még parancsnoka is van mindegyik csoportnak, mint ahogy a katonáknak mindig előtte jár a tiszt. És az olyan furcsa, hogy békességesen megvannak egymás mellett. Hiszen tudjátok, hogy máskor az erdő népe mindig harcban áll egymással: a kánya üldözi a vadgalambot, a vércse a gerlicét, a pintynek, cinegének sincs nyugalma a sok nagykarmú madártól. A mezei egér és rokona, a két lábon ugráló cickány is sokat szenvednek a vadmacskától, hiuztól meg más négylábú ragadozótól.

Mi az oka hát, hogy most így megférnek egymás mellett? Hogy nem bántják egymást, sőt bizalmasan össze is súgnak, beszélgetnek, tanácskoznak, aztán meg-megszorongatják egymás kezét, mintha hűséget esküdnének egymásnak. Hát bizony oka van annak: háborúra készülnek az erdő vadjai, az erősek és a gyengék egyaránt. Háborúra az emberek ellen.

Azt kérdeznétek, hogy ugyan mi okon haragusznak hát az állatok az emberekre? Nem kell róla sokat beszélnem: tudjátok, hogy az ember mindig pusztítja az állatot. Vadász rá, csapdát állít neki, hálóbá fogja, hogy aztán megölje, húsát megegye, bőrét, csontját, szarvát ruhának, szerszámnak feldolgozza.

— De hiszen, — mondja egyik kis ismerősöm — az emberek régóta bántják már az állatokat. Hát miért láznak fel csak most, holott már régebben is megtehették volna? — Bizony igaza van a kis ismerősömnek, csakhogy mindenki olyan, hogy tűr, tűr sokáig, ameddig lehet. Az állatok is tűrtek mindaddig, amíg egy olyan dolog nem történt, hogy mind egy érzéssel fölháborodtak az emberek ellen.

Elmondom, hogy történt.

A szép, csöndes erdőben, hol az állatok szabad országa volt, egy napon megjelent egy idegen. Ember volt, fölfegyverkezve baltával, puskával, karddal, törrel, csapdával és hálóval. Az állatok idegenkedve néztek rá: ismerték az embert, aki bántotta őket, ha kimerészkedtek az erdőből az ő birodalmába. De azt még sohasem tette az ember, hogy egyenesen betört volna az ő otthonukba, az erdő legsűrűbb sűrűjébe. Idegenkedve, haraggal nézték, de nem merték bántani, hanem elbujtak előle. Azt hitték, hogy amint jött, el is fog menni. Csakhogy családok ám ebben a várakozásukban.

Az embernek első dolga volt, hogy nekifogja fejszóját a fáknak: addig vágta, míg sorra kidőltek és estükben összemorzszolták a sok fészket, ami ágaikon volt. Minden fa estével száz fészek pusztult el mindazzal, ami benne volt: az anyamadarrral, meg a kis fiókákkal együtt. Már erre is nagy lett a rémület az állatok között. Összebújtak az erdő egy félreeső zugában és nagy tanakodás után elhatározták, hogy erre a veszedelmes emberre ráuszítják a legerősebb medvét.

A medve elfogadta a nagy feladatot, melyre az állatország közbizalma küldte ki és készült a nagy feladatra. Előbb jól bevacsorált, aztán ivott egy kis szíverősítő pálinkát is, hogy inába ne szálljon a bátorsága. Aztán neki vágott a nagy útnak. Este volt, mikor odaért, hol az ember az első fát kidöntötte. Körülnézett és éles szemével kereste az embert, de sehol sem látta. Elordította hát vastag morc hangján, mely vastagabb még a nagy bőgő hangjánál is:

— Hol vagy, te ember? Gyere elő, hadd beszélék a fejeddel.

Szólt és hallgatózott, de hiába. Kiáltására nem kapott választ. Fogta hát magát és közelebb ment, hogy jobban körülnézzen. Amint ott kutatott a sötétben, hát egyszerre maga előtt látta az embert: a földön feküdt és aludt.

— No, itt vagy fickó! — gondolta magában. — Majd elbánok én veled! Nem ébredsz föl többé!

És rettenetes talpát ráemelte az ember fejére, hogy rácsapjon és összezúzza. De egyszerre meggondolta magát és visszahúzódott.

— Nem illik hozzám, a vitéz medve-nemzetség sarjához, hogy gyáván, orvul támadjak az ellenségre, aki védtelen és nincs elkészülve a támadásra. Várok inkább, amíg fölébred, akkor aztán szemtül-szembe állunk és mint becsületes vitézekhez illik, nyiltan megküzdünk egymással.

Nemeslelkű, szép gondolatát a derék medve végre is hajtotta. Ment egy pár lépést oldalt, ott letelepedett a földre, hogy ellenségét szemmel tarthassa. Ott ült órákig és már pirkadni kezdett az égen, de az ember még mindig nem ébredt föl. Elunta magát a medve a hosszú várakozásban. Alig birta nyitva tartani a szemét, olyan álmos volt. Várt még egy darabig, pislogott a fáradt szemeivel, aztán végre elaludt. Aludt boldogan és álmodott arról, hogyan győzi le az embert és szabadítja meg az állatországot veszedelmes ellenségétől.

Bizony, csak álom volt az egész! Szegény medve, ha tudta volna, hogy mennyi gonoszság van a világon, nem aludt volna el és nem kimélte volna alvó ellenségét. Mert mikor az ember felébredt és meglátta közelében az alvó medvét, szörnyen megijedve a puskájához kapott és nem nézte, hogy védtelen alvó ellenséggel van dolga, egyszerűen ráfogta a puskát, jól a szívére irányozta és elsütötte.

Nagyot dörrent a fegyver; durranásától visszhangzott az egész erdő s rémületbe esett az egész állatország. A madarak fölrebentek a fákról és sikongva, lélekvesztetten menekültek. Ahány nyúl volt, mind egyszerre neki iramodott s eszeveszett ugrással menekült. A mókusok rémült kapaszkodással futottak föl a fák legeslegcsúcsára és ami élő állat volt az erdőben, mind sírva-ríva menekült. Ilyen szörnyű hangot még ők nem hallottak, csak zivatar idején. De hogy tiszta égből, mikor felhő sincsen, mennydöröghessen, erre még a legöregebbek sem emlékeztek. Nem tudták, mi lehet, de az

okosabbak gondolták, bizonyosan most harcol a medve az emberrel.

Szegény párák, ha sejtették volna a gonoszságot, ami ott történt! Nem harc volt az, ami ott történt, hanem orgyilkosság. A puska golyója átjárta a medve szívet, melyből egyszerre kicsordult a vér. A medve moccanni sem tudott; csak éppen annyit tudott még mondani, hogy:

— Gonosz vagy, te ember, amiért engem álmomban meggyilkoltál. Aki becsületes, az nyíltan száll szembe az ellenségével. Te álmomban támadtál rám, — holott én megkíméltelek, mikor te aludtál. Meg fog ezért büntetni az élő Istene!

Ez volt utolsó szava, azután kisenvedett.

* * *

Néhány óra múlva az állatok megnyugodtak egy kicsit és meg tudták, mi történt. Meg tudták az idegen ember csúfos viselkedését és fölháborodtak rajta. Így történt, hogy összegyülekeztek és vártak mindaddig, amíg pont éjfélkor fölállott az öreg medve, aki eddig némán figyelt a messzeségbe. Megrázta magát és így kezdett beszélni:

— Kedves feleim! Állatország polgárai! Szomorú dologról kellene most szólanom, amivel felújítanám szívetek bánatát! Éppen ezért hallgatok vitéz társunk szomorú haláláról. Most nem a bánkódásnak ideje van: tennünk kell! Meg kell büntetnünk az embereket, akik olyan galádul bántak velünk, mikor csúfosan megölték legjobb testvérünket és betörték országunkba. Azt ajánlom, üzenjük meg a háborút az embereknek, az örökös háborút. Ahogy ők betörnek a mi országunkba, törjünk be mi is az ő országukba. Pusztítsuk el mindenüket, ami elénk kerül. Ha emberrel találkozunk, öljük meg, hogy megtoroljuk rajta a rajtunk esett sérelmet. Ne kegyelmezzünk senkinek és ne kiméljünk fáradságot, hanem tegyünk meg mindent, ami erőnktől telik. Aki erős közöttünk, törjön rájuk erővel. A gyöngé

kerülő úton ártson nekik, a ravasz ejtse meg őket cselfogással : aki birja, marja. Akarjátok ezt ?

— Akarjuk !

— Helyes !

— Kezdjük meg mindjárt !

— Életünket és vérünket a boszúért !

Ilyetén kiáltások hangzottak mindenfelől s közakarattal kikiáltották a háborút az ember ellen.

Vége volt így a békeségnek, melyben azelőtt élt ember és állat. Az erdő népe föllázadt az erőszak ellen és azóta is folyton lázong.

Az állatok nagy és kis csapatokban átlépték az erdő határát, nekivágtak az ember birodalmának s amerre jártak, nagy lett a pusztulás.

Az ürge meg a hörcsög elemésztették az ember gabonáját, buzáját, zabját, rozsát, kukoricáját. A patkányok és egerek bebújtak a házakba, ott meg az éléskamrába. Összerágtak minden bútort, elfogyasztották az ennivalót. A róka elragadozta a szárnyasokat ; ezt tette a kánya, vércse, meg a sólyom is. Tyúk, kakas, csirke, réce, liba csak veszett s az ember alig tudta, hova lett. A farkas a juhnyájakat tizedelte, embert is harapott néha. A veréb, pinty és más eféle kisebb szárnyas az izes gyümölcsöt dézsmálta meg : kicsipegette a cseresznyét, meggyet, szilvát, szőlőt és mind, ami finom elesége termett az embereknek.

Igy kezdték meg a háborút és folytatják még ma is. Az ember védekezik, harcol az állatok ellen, sokat ki is pusztít, de kiirtani őket nem tudja. És nincs vége ennek a harcnak : nem is lesz. Egy bűnből így támad ezer kár az emberiségre. Egy bűnt ezer jótéttel is alig lehet jóvátenni.

A kanári és a veréb.

— Csip, csip, csip, csup, csup, csup! — hangzott egyszerre hajnalban a ház előtt álló szép cseresznyefáról.

— Csip, csip, csip, csup, csup, csup! Kelj fel, szép kanári, ott a kalitkában. Mit lustálkodol olyan sokáig? Hát illik madárnak ilyen későn felkelnie? Csip, csip, csip! kelj fel, mert leföcskendezlek friss harmattal, piros cseresznye-lével!

Szólt és mindjárt vagdosni is kezdte kis kúpos, barna csőrével a legszebb cseresznyeszemet, mely ott mellette csüngött a hajlékony ágon. Ezen hintálta magát a kis veréb, és szopogatta a cseresznye levét. De nem azért ám, hogy ráföcskendezze a hajnali álmát alvó kanárra. Eszében sem volt! Először is, mert ez a pompás, édes cseresznyelé volt a reggeli kávéja: nincs annál jobb eledele se embernek, se madárnak. Másodszor meg minek is föcskendezte volna tele piros lével a szép kanárit, mikor az menten fölkelt, mihelyt a veréb hívó szavát meghallotta.

Szép aransyárga kanári kisasszony volt, a nyakán finom fehér gallérral, olyan szép, amelyet veréburfi sehol sem talált künn az erdőben. Tetszett is a verébnek a kalitkában raboskodó kisasszony s régóta udvarolgatott már neki az ablakon keresztül. Egész nap ott repkedett, ólálkodott az ablak körül, ugrándozott a cseresznyefán s majd azt mondta: csip, csip, csip, majd meg azt, hogy csup, csup, csup. — A kanári kisasszonyka szívesen vette a veréburfi udvarlását. Örült a sze-

gényke, hogy van, akivel elbeszélgethet. Mert rossz ám az élete a szegény kanári madaraknak. Még egészen picinyke korukban elfogják őket, beteszik kalitkába és aztán elviszik őket a vásárra és ott eladogatják őket egyenkint azoknak a jó embereknek, akik szeretik a kis madarakat, meg a csattogó dalolásukat. Még hagyján, amíg együtt vannak mind a madárfogó ember nagy kalitkájában. Akkor legalább beszélgethetnek egymással, együtt búsulhatnak és vigasztalhatják egymást. Mikor azonban eladogatják őket, hát el kell szakadniok egymástól. Az egyiket erre viszik, a másikat meg arra s a szegény kanári madarak szíve nehéz lesz a válás bánatától. Hallottatok-e már, kedves kis olvasóim, olyan kanárit énekelni, akit csak most hoztak a házba? Ugy-e nem. Nos hát, ez azért van, mert a szegény kanári csak napok multával felejtí el a bánatát, nem egészen, de egy kicsikét. Aztán lassankint megszokik a házban, különösen ha gyermekek vannak. A kanárinak a gyermekek a legkedvesebb barátai. Ahol víg gyereknevetés van a házban, a kanári hamar megvigasztalódik. El-elnézi kalitkájából, ahol raboskodik, hogy hogyan ugrálnak, játszanak a gyermekek a szobában. Aztán megpróbálja őket utánozni: ő is ugrálni kezd a kalitkájában, bukfencet hány, táncol és dalol hozzá szép vidám nótákat. Akkor a gyerekek mind oda szaladnak a kalitkájához, körülállják, megmosolyogják, ha szépen dalol, megtapsolják, adnak neki cukrot, hogy a kis dalos torka ki ne száradjon. És akkor a kanári boldog, nagyon boldog. Csak mikor estefelé a gyermekek aludni térnek, lesz szomorú a kanárimadár. A nótája szomorúra válik, hosszan, bánatosan elnyújtja a trilláit, aztán egészen elhallgat.

A mi kis kanári kisasszonyunknak azonban nem volt ilyen jó élete. Nem volt gyermek a háznál, nem volt kedves kis barátja, aki cukrot adott volna neki és az énekét megtapsolta volna. Ezért volt szomorú a kanári kisasszony élete, ezért fogadta repeső szívvel verébúrfi barátkozását.

Mondom, alig hogy a veréb hívó csipegetését meg-

hallotta, fölkel a kanári kisasszony. Oda táncolt a kis mosdótála elé és elkezdett szépen mosakodni. Felberzengette a sárga tollazatát, megtisztogatta szépen mindegyiket külön-külön, azután a csőrével szépen simára fésülte. Mikor ezzel készen volt, odaugrott a kalitka szélére és így szólt a verébhez, aki alig várta, hogy beszélgethessen a szíve választottjával:

— Itt vagyok, kedves veréb, itt vagyok! — szólt a kanári kisasszony. — Úgy örülök, hogy olyan korán fölkel-tetted. Most legalább zavartalanul beszélgethetünk. Volna nekem valami fontos mondani valóm!

— Hadd halljam, — szólt a veréb, — mi nyomja a szívedet. Hátha talán ugyanaz, ami az enyémet. Mert, hej, én is régen szeretnék neked valamit mondani. Azt akarom már rég kérdezni tőled, hogy szeretsz-e és lennél-e a feleségem. Mert én rég szeretlek, hisz látod, hogy mindig veled vagyok, amíg csak be nem sötétedik. Mondd hát, eljönne-e hozzám feleségül?

— El én bizony, — szólt a kanári kisasszony és a nagy meghatottságtól tele lett a szeme könnyel. — De miképpen mehetnék én hozzád, holott rab vagyok, aki ebből a kalitkából soha ki nem szabadulok. Eleget sírtam is miatta, próbáltam is már kitörni a kalitka rácsát, kinyitni az ajtaját, de nem bírtam. És azt hiszem, sohasem lehetek a te feleséged, mert a jó öreg bácsi, aki engem megvett a madárfogó embertől, sohasem fog elereszteni. Mindig azt mondja, hogy én vagyok az egyetlen gyönyörűsége. Istenem, milyen szerencsétlen vagyok!

És zokogni kezdett.

— Ha csak ez a baj, — szólt gyorsan a veréb, vidáman nevetve — hát akkor kár a szép szemedet rontanod a sírással. Erős legény vagyok én, a csőröm kicsike, de kemény. Majd kinyitom én vele a kalitkád ajtaját, mihelyt az öreg bácsi kinyitja az ablakot, hogy berepülhetek hozzád!

Nagyon megörült erre a kanári kisasszony s mindjárt abbahagyta a sírást. A veréb pedig lesbe állott. Mikor aztán

kinyitotta az öreg bácsi az ablakot, hogy a szobát kiszellőztesse, a veréb megvárta, míg minden csöndes lett a szobában, aztán beröpült, rászállt a kalitka rácsára, bedugta a kis csőrét a hasadéknál s így szólt:

— Mielőtt munkához fognék, adj egy csókot, édes mátkám. Ez legyen az eljegyzésünk.

A kanári kisasszony pedig odarebbent, szépen odadugta a fejcskáját a vőlegénye feje mellé és szeliden megcsókolta.

Veréb urfi erre nagy lelkesedéssel átszállt a másik oldalra, nekivágott a kalitka ajtócskájának, feszítgette a zárát, forgatta a kilincset, míg a kanári kisasszony belülről segített neki. Szegények két óráig vesződtek azzal, amit te, kis olvasóm, az ujjad egy billentésével meg tudsz csinálni. Egészen beleizzadtak s a gyenge, munkához nem szokott kanári kisasszony annyira kimerült, hogy mikor végre kinyílt az ajtó, nem tudott kirepülni.

— Jaj Istenem, meghalok, nem tudok mozdulni. Ó milyen szerencsétlen vagyok! Most, hogy szabad és boldog lehetnék, gyengeséggel ver meg a jó Isten. Ó, milyen szerencsétlen vagyok. Eredj veréb, hagyj itt, mert ha itt talál a gazdám, hát megöl, amiért engem meg akartál szöktetni! Eredj és hagyd egyedül elpusztulnom!

— Ne essél kétségbe! — szól rá a veréb. — Ha téged gyengének teremtett az Isten, nekem adott erőt helyetted is. A vállamra veszek és elviszlek messze innen, ki az erdőbe, ahol szabad léssz és megerősödöl.

Szólt és meg is tette. Bebújt a kalitkába, alája állt a kanári kisasszonynak, aki fáradtan dőlt a vállára. Veréb urfi erre óvatosan kibújt a menyasszonyával a kis ajtón, aztán szétnyitotta rövid, tömzsi, de erős kis szárnyát, meglebben-tette és kirepült. Vitte menyasszonyát ki az erdőbe, hol szabadok lesznek és boldogan élnek majd a fészükben.

Az iskolakerülő medvebocs.

Mackó, a kis medvebocs vidáman kullogott az erdőben. Hogy is ne, mikor sikerült megszöknie az iskolából, melyet ott a hegyoldalban tartott a legöregebb medve bácsi. Nagyon szigorú tanító volt ez a medve bácsi. A medve papák az egész környékről hozzáküldték a kis mackókat, akiknek az iskola miatt korán reggel fel kellett kelniök. Nem esett ez inyére egyiknek sem, de hát a medveszülőkkel nem lehet tréfálni: hamar megtépázzák az engedetlenkedőket s azt mindenki tudja, hogy nem jó a medve körmei közé kerülni.

Hanem hát mire is való a medveiskola? Mit tanulhatnak a kis kócos mackók? No, ne nevessetek, a kis mackókra nagyon ráfér a tanulás. A medvének sok az ellensége s ha fiatalon ki nem oktatják, hát minduntalan bajba keveredik. Egyszer egy ilyen tanulatlan kis medve egyszerűen besétált az erdőszlakba. Nem tudta szegény, hogy az emberek nem szeretnek a medvével barátkozni s ezért pórul is járt. Az erdész ráeresztette a kutyáit, azok szépen lefogták és behurcolták a szobába. Ott az erdész összekötözte, azután kocsira tette, bevitte a városba és eladta egy állatseregletnek. Ott bedugták egy ketrecbe s még most is mutogatják 20 fillérért az embereknek, akik eleven medvét akarnak látni.

Egy másik gyerekmedve meg fölmászott a fára valami szépen pirosló almáért. Nem tudta szegény, hogy a medve nehéz, az ág meg gyöngye és nem bírja el a medve terhét.

Mászott, mászott, addig mászott, míg az ág leszakadt alatta s a szegény összetörte magát.

Ezekén a szomorú eseteken okulva állították fel a medvék az iskolát, melyben az öreg medve kitanította mind a fiatalokat, hogyan járjanak-keljenek, mit egyenek-igyanak, mi árt és mi használ az egészségnek. Elmagyarázta nekik, hogy mézet csak akkor szabad lopni, mikor a méhek nincsenek otthon. Mert ha otthon vannak, úgy össze-vissza szurkálják a medve orrát, hogy feldagad az egész képe és hetekig megsínyli. Azután tornázni is tanította őket, futni, mászni meg verekedni.

— Ha ember jön elétek, szépen elkerüljétek! Mert az emberrel nem szabad hencegni. Van annak egy varázssbotja, amellyel lehozza a mennydörgést, meg a villámot az égből, s agyoncsapja vele az állatokat.

— De hátha az ember támad ránk? — kérdezte az egyik kis medvebocs.

— Akkor két lábra álltok, odamentek hozzá és megölelitek, mintha csupa szeretetből tennétek. Mikor aztán már átkaroltátok, úgy megszorítjátok, hogy összetörik a bordája.

Ilyen okos dolgokat tanultak a kis medvék az iskolában. És Mackó, a kis medvebocs rosszul tette, hogy megszökött az iskolából. Tudatlan legényke volt ő bizony, aki hamar megbűnhődött az iskolakerülésért, aminthogy az iskolakerülésért mindenki megbűnhődik. Mondom, jókedvűen sétált az erdőben, szimatolgatott a levegőben, mikor egyszerre muzsikaszó ütötte meg a fülét. Vidám, finom cincogás, vékony füttyörészés, kedélyes dorombolás meg zümmögés: ez volt a muzsikaszó. Mackó, a kis medvebocs körülnézett, hogy hol mulatoznak itten. Kedve kerekedett, hogy odamenjen a mulatók közé és velük mulasson. De hiába erőltette a szemét, semmit sem látott. Hallgatózni kezdett hát és rájött, hogy a muzsika a föld alól hallatszik: a hangok egy kis lyukon keresztül törnek ki a föld felületére. Odament a lyukhoz és beledugta az orrát. Elfelejtette a közmondást, hogy nem jó mindenbe beleütni az orrunkat.

Ez a lyuk egy mezei egércsalád földalatti palotájának volt a bejárata. A bejárat szűk volt nagyon, de belül annál tágasabb a palota. Nagy üreges szobák voltak ott tele buzával, liszttel, gyümölccsel, maggal, meg mézzel, amit az egércsalád, meg a vendégei hordtak össze. Mert nagy lakzi volt ottan. A városi egér fia tartotta esküvőjét a mezei egér leányával. A lakodalomra meghívták az egész környéket. Előbb az ürgét, a hörcsögöt, a vakondot, meg a patkányokat; aztán az összes bogarakat: a dongót, darázst, a szitakötőt, meg a méheket, a kerti futoncot, meg a bödebogarat! És ezek el is jöttek mind és mind hoztak magukkal jóféle elemózsiát. A legjobbat persze a méhek: mézet, meg viaszt annyit, hogy belőle a világ minden medvéje jóllakhatott volna.

Mikor tehát Mackó, a kis medvebocs beleütötte az orrát a lyukba, először is a méz édes illatát érezte meg.

— Hej de jó volna! — szólta magában és elfolyt a nyála a nagy étvágytól, amit a mézre kapott. — Csak hozzáférnék! Ej, ej, hogy minden jó dolog olyan mélyre van elásva! De se baj, nem hiába vagyok én medve! Majd feltúrom a lyukat: a méz megéri a fáradságot.

És újra beledugva az orrát, túrni kezdte vele a földet s még a lábával is kaparta. Ott lenn az egérlakodalom vendégei egyszerre csak rémülten látták, hogy meginog fejük fölött a terem boltozata. Eszeveszetten rohantak hát a lyuk felé, hogy kimeneküljenek. Ott azonban egy nagy medveorr állta az útjukat.

— Hát így vagyunk! — kiáltottak. — Valami szemtelen medve, kit a méz szaga ide csalt, merészelt bennünket megzavarni s majdnem a föld alá temetni! No, majd elbánnunk vele!

És mind neki estek a medve orrának: az egerek összevissza karmolták, rágták, a többiek kaparták, szúrdalták, úgy hogy a kis medvebocs ijedten kapta vissza az orrát és ordítva, jajgatva futni kezdett. A méhek, dongók és a darazsak azon-

ban ekkor sem hagyták, hanem utána repültek és folyton szúr-
kálva öt fulánkjukkal, kergették addig, míg csak oda nem ért
az iskolához s ott össze nem rogyott. Az öreg medve szedte
föl, berakta lepedőbe és hazavitte a szüleihez, hol hónapokig
feküdt betegen a sebeiben.

Pedig mindezt elkerülhette volna, ha szépen elmegy az
iskolába és megtanulja, hogy méz után csak akkor szabad
járni, ha senki sincs otthon.

MESEKÖNYVEK.

== MÓKA BÁC SI (Halász Ignác) == LEGSZEBB MAGYAR MESÉK.

Eredeti magyar gyermekmesék
gyűjteménye. — Képekkel.

I. sorozat. Vásznonkötésben	4 kor. 80 f.
Diszkötésben	7 kor. 20 f.
II. sorozat. Vásznonkötésben	4 kor. 80 f.
Diszkötésben	7 kor. 20 f.
III. sorozat. Diszkötésben	6 kor. — f.

MESÉK ÉS ELBESZÉLÉSEK.

Eredeti magyar gyermekmesék.

== Irta: BENEDEK ELEK. ==

Szinnyomású képekkel. 5 korona 60 fillér.

TÜNDÉREK KÖZÖTT.

A legszebb mesék gyűjteménye.

Irta: BÁNFI JÁNOS. Színes kötésben 3 K.

ANDERSEN MESÉI.

Színes és fekete képekkel.

Diszkes kötésben. Ára 3 kor.

Egyszer volt, hol nem volt.

A legszebb mondák, regék és
kalandos történetek gyűjteménye

A magyar ifjúságnak elmeséli: BÁNFI JÁNOS.

63 mese egy vaskos kötetben.

Számos színes és szövegképpel.

Ára diszkes kötésben 6 kor.

LEGSZEBB REGEFÜZÉR.

Regék és kalandos történetek.

== Elmeséli: BÁNFI JÁNOS. ==

Számos színes képpel. Színes kötésben 3 K.

A „Kis Könyvtár” diszkes kötésű

== kiadásai képekkel. ==

GYERMEKEK ÉS ÖREGEK

Irta: BENEDEK ELEK.

== Ára 1 korona 50 fillér. ==

Falusi történetek	2 kor. — f.
Mesék és történetek	3 kor. — f.
Otthon és idegenben	2 kor. 50 f.
Színművek és elbeszélések	2 kor. 50 f.
Történetek az iskolából	3 kor. — f.
Történeti elbeszélések	3 kor. — f.

ANDERSEN UJABB MESÉI.

Színes és fekete képekkel.

Diszkötésben. Ára 3 kor.

ROBINSON CRUSOE.

Élete és kalandjai. — A magyar ifjúság számára

átdolgozta: RADÓ ANTAL.

Számos képpel, színes kötésben.

8° kiadás 3 K 20 f. — 4° kiadás 4 K 80 f.

ANDERSEN ÖSSZES MESÉI.

Nyolcz színes és igen sok fekete képpel. Szin-
nyomású kötésben. Ára 6 korona.

== KÉPES MESÉK. ==

Jó gyermekeknek meséli: Lajos bácsi.

Huszonegy mese, tizennyolcz pompás szín-
nyomatu képpel. Ára 4 K 50 f.

TÜNDÉR-MESÉK.

Meséli: LAJOS BÁC SI.

Harminczöt válogatott mese, tizennyolcz gyö-
nyörű képpel.

Ára színes borítékba kötve 4 korona 50 fill.

TÜNDÉRORSZÁG.

Meséli: LAJOS BÁC SI.

Számos pompás színnyomatu képpel.

Diszkes kötésben. Ára 9 korona.

BUSCH VILMOS

világhírű humorisztikus

KÉPESKÖNYVEL.

MARCI, Miska. Két lurkó fufangjai.

Ára: 3 korona 60 fillér.

UGRI MATYI, A VÉSZMADÁR. 3 kor. 60 f.

EZEREgy ÉJSZAKA REGÉI.

RADÓ ANTAL-tól.

Diszkes kötésben 6 kor.

Remek színnyomatu képekkel, diszkes

kötésben 9 kor.

KIS KÖNYVTÁR.

Szerkeszti: **BENEDEK ELEK.**

Kiadja: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)**

cs. és kir. udvari könyvkereskedése Budapesten.

Sz.	Kötve	Sz.	Kötve
1. Jókai M. A cseregyermekek	40 f.	36. Mosdóssy I. A király könyve	50 f.
2. Benedek E. Mesék	40 „	37. Benedek E. Budapesti gyermekek	50 „
3. Gaál M. Egy plajbász története	40 „	38. Egri Gy. Erdőn, mezőn	50 „
4. Bárszony I.—Abonyi A. A szabad ég alatt	40 „	39. Gerő A. Az igazság diadala	50 „
5. Sziklay J. Hany Istók	50 „	40. Marcellus. Virág Jankó	50 „
6. Sebesztha K. Fráter György	40 „	41. Teveli. A zászló	50 „
7. Gaál M. Két falusi történet	50 „	42—43. G. A. Aranyshivü Bandi	1 K.
8. Benedek E. Várhegyi Zoltán	40 „	44. Pintér. Leánykák	50 f.
9. Somogyi B. A legnagyobb magyar	40 „	45. Lengyel Laura. Történetek, mesék	50 „
10. Gaál M. Az urfi	50 „	46. Palásthy. A jó barátok	50 „
11. Révay P. A szunyogkirály fiai	40 „	47. Mosdóssy. Egy kalap története	50 „
12. Földes G. Dinka és Darinka	40 „	48. Krúdy Gyula. Kun László és egyéb történetek	50 „
13. Márkus M. A kis utazók	40 „	49. Londez. Egy falusi tanító naplójából	50 „
14. Csulak—Bánfi. Három ünnep története. Regék és mesék	50 „	50. Gyulainé—Baksay Julia. A csillagok birodalma	50 „
15. Földes G. A beszélő arany	40 „	51. K. Simó Ferencz. Négy fiu története	50 „
16. Várnai S. Az árvák	40 „	52. Mosdóssy. Két oltár	50 „
17. Böngérfi J. Az állatok beszélnek	40 „	53. Tábori Róbert. A földvári szittyák és egyéb történetek	50 „
18. Sebesi Jób. Apró történetek	40 „	54. Tutsek Anna. Életképek	50 „
19. Földes G. Szibériai képek	40 „	55. Krúdy Gyula. Pogány magyarok. Elbeszélések	50 „
20. Sziklay J. Azok a jó rátótiak	40 „	56. Benedek Elek. Válogatott magyar népdalok	50 „
21. Gaál M. Sebős	40 „	57. Szerelemhegyi Móczár Jolán. Regék az északi tenger mellől	50 „
22—23. Benedek. Többsincs királyfi	1 K.	58. Lándor Tivadar. Macskavár és egyéb történetek	50 „
24. Roboz A. Történetek az iskolából	50 f.	59. Lux Terka. Mesék	50 „
25. Gaál M. Vig elbeszélések	50 „	60. Palásthy Marcell. Hős leányok s egy ifju története	50 „
26. Versényi. Apróbb elbeszélések	50 „	61—62. Kövér Ilma. Kavics kisasszony és egyéb történetek	1 K.
27. Csulak L. Székelyföldön	50 „	63. Lengyel Laura. Baróti Lenke	50 f.
28—29. Gyulainé. Tündérmesék	1 K.	64. Teveli. Mosolygó arcok	50 „
30. Gaál M. Két ifjusági szinmű	50 f.	65. Peres Sándor. Gyermeekversek. Köszöntők	50 „
31. Benedek E. Két történet	50 „		
32. Mosdóssy I. Ut az ingoványon	50 „		
33. Egri Gy. Bohókás történetek	50 „		
34. Benedek E. Történetek öreg emberekről	50 „		
35. Csulak L. Mikor iskolába jártunk	50 „		